Något om inkomstbeskattningen i Storbritannien

Av förste taxeringsassistent Harry Jonsson

Det engelska informationsorganet British Information Services har senast i augusti 1965 utgivit "A Short Guide to Taxes in Britain", avsedd att tjäna som en kortfattad vägledning till olika former av beskattning i Storbritannien. Det nedan angivna är hämtat ur denna skrift.

De omnämnda skatterna avser beskattningsåret 1965 med början i april.

I England uttages direkta skatter i form av inkomstskatt, tilläggsskatt (surtax), kvarlåtenskapsskatt samt stämpel- och fordonsavgifter. Ifråga om inkomstskatterna gäller bland annat följande.

Skattskyldighet

Den som i skatterättsligt hänseende anses bosatt (resident) i Storbritannien är skyldig erlägga inkomsskatt på all inkomst — inbegripet avkastningar, löner, hyror, räntor, utdelningar, livräntor och pensioner — förvärvad inom och utom Storbritannien. Skattesystemet är så utformat, att direkt låga inkomster är befriade från skatt, medan något högre inkomster beskattas enligt reducerade skalor; Å andra sidan är höga inkomster föremål för en kompletterande inkomstskatt (surtax).

Inkomster uppdelas under fyra — tidigare fem — huvudrubriker (tabeller B, C, D och E) allt efter inkomstkällans beskaffenhet, (tabell A, avskaffad 1963, avsåg inkomster från innehav av mark och byggnad, numera=tabell D). Tabell B berör inkomst av skogsmark, därest ägaren icke väljer taxering under D; Tabell C räntor å vissa statliga lån; Tabell D inkomst av rörelse och fria yrken, ävenså vissa andra inkomster såsom räntor å lån, inkomster från utlandet och kortfristiga realisationsvinster; Tabell E avser inkomst av tjänst och pensioner.

Inkomster av följande slag är vanligen icke skattepliktiga: Förmåner av sådan art att de endast kan åtnjutas av mottagaren och som icke kan omvandlas i pengar eller pengars värde, t. ex. fritt vivre för hembiträde, gratisresor för järnvägsanställda; Räntor å National Savings certificates; Skade- och invaliditetspensioner till militärer; Studiestipendier; Arbetslöshets-, sjuk- och moderskapsersättningar samt allmänna försäkringsförmåner vid havandeskap och dödsfall.

Ifråga om inkomster från utlandet har Storbritannien ingått dubbelbeskattningsavtal med flertalet samväldesländer och många andra länder. Inkomster av vissa slag, förvärvade i ett land, kan därför befrias från skatt i detta land om de uppbäres av en i det andra landet bosatt och där skattskyldig person. Inkomster av andra slag förblir skattepliktiga på två håll, ehuru det är förbehållet bosättningslandet att medge skattelindring med hänsyn till de skatter, som påförts samma inkomster i det land de förvärvats. Där något avtal icke tillämpas medger Stor-

Översättningen har gjorts av kanslisten Solveig Jeffery och författaren.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:24

britannien ensidig lindring, varigenom en i Storbritannien skattskyldig person erhåller avdrag vid beskattningen i Storbritannien för utom riket påförd skatt (Credit of tax).

När föreligger "bosättning" (residence) för den som icke är helt bosatt i Storbritannien? Skattskyldigheten hör som ovan nämnts samman med bosättningsfrågan ur skatterättslig synvinkel. Några allmänna regler ges här nedan:

a) En besökare betraktas som "resident" i Storbritannien för beskattningsår (med början den 6 april), under vilket han vistas i Storbritannien under en period eller perioder om sammanlagt sex månader.

b) Dessutom betraktas han, även om han där icke vistas i sex månader något år, som blivande "resident" om han besöker Storbritannien år efter år (så att hans besök i själva verket blir en del av hans levnadsvanor) och de årliga besöken varar under en väsentlig tidrymd. Bosättningsfrågan kan i varje enskilt fall endast bedömas med hänsyn till föreliggande fakta. Det kan emellertid sägas, att "the Board of Inland Revenue" vanligen brukar betrakta en genomsnittlig årlig tidrymd av upp till tre månader som väsentlig och besöken som sedvanliga efter fyra år. Därest besökarens åtgärder från början utvisar att regelbundna besök under väsentligt tid kommer att avläggas, bör han betraktas som "resident" från och med det första året.

c) Om en för besökaren disponibel bostad bibehålles i Storbritannien betraktas han som "resident" för varje år han avlägger besök i Storbritannien, oberoende av besökets längd. Denna regel tillämpas dock icke på honom, om han arbetar på heltid i en befattning eller anställning, där arbetet helt och hållet utföres utanför Storbritannien. Hans fall anses då uteslutande falla under a) och b) ovan.

Inkomster standardbeskattas (Standard Rate of Tax) med 8 s. 3 d. per pund. (= 41,25 %). Det faktiska skattebelopp, som påföres den enskilde skattebetalaren varierar emellertid på grund av reducerade skatteskalor för mindre inkomster och högre sådana för större inkomster (surtax). Vid taxering av gifta sammanslås mannens och hustruns inkomster, ehuru större personligt avdrag (personal allowance) än för en ogift person medges. Den av hustrun förvärvade inkomsten tillföres särskilda avdrag, vilket i stort sett medför beskattning som om hon vore ogift.

Allmänna avdrag

Innebörden av dessa personliga avdrag för den skattskyldiges försörjningsbörda och andra personliga omständigheter, är att vissa belopp eller delar av inkomsten undantages från skatt. Återstoden av inkomsten utgör den beskattningsbara inkomsten (taxable income). De första delarna av denna beskattas enligt reducerade skalor; endast det överskjutande beskattas efter standardskala.

För beskattningsåret 1965—1966 är de huvudsakliga avdragen följande:

Förvärvsavdrag (earned income relief): Ett avdrag medges med 2/9 av de första 4.005 punden av intjänad inkomst (till skillnad från kapital-) och med 1/9 av intjänad inkomst därutöver upp till 9.945 pund — således medges avdrag med högst 1.550 pund.

Hustrus förvärvsavdrag: Om den skattskyldiges hustru haft intjänad inkomst medges extra avdrag med 7/9 av hennes

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:24

intjänade inkomst till ett belopp av högst 220 pund.

Åldersavdrag (relief to aged persons): Därest den skattskyldige (eller hans hustru) är minst 65 år medges särskild lindring i beskattningen. Total skattebefrielse beviljas ogift person, vars inkomst icke överstiger 390 pund, och äkta makar med en gemensam inkomst av högst 625 pund. Om inkomsten icke överstiger 900 pund kan avdrag medges med 2/9 av den totala inkomsten (inkl. kapital). I alla dessa fall finns det marginalavdrag, där inkomsten endast obetydligt överstiger den fastslagna gränsen.

Låginkomstavdrag (small income relief): Om den totala inkomsten för en person, som ej är beträttigad till åldersavdrag, icke överstiger 450 pund kan avdrag medges med 2/9 av den totala inkomsten (inkl. kapital-). Även här finns marginalavdrag om inkomsten endast obetydligt överstiger denna gräns.

Personligt avdrag för ogift (single person allowance): Ett individuellt avdrag å 220 pund medges varje ogift, änka eller änkling.

Avdrag för gifta (married allowance): En gift man, vars hustru sammanbor med honom, är berättigad till avdrag med 340 pund i stället för 220. Detta högre avdrag kan likaså begäras om den skattskyldiges hustru, även om sammanlevnad icke föreligger, är helt och hållet beroende av frivilligt underhåll från maken.

Barnavdrag (child allowance): Ett avdrag medges för varje barn, vars inkomst icke överstiger 115 pund för år, enligt följande: 115 pund för barn t. o. m. 11 år, 140 pund för barn mellan 11 och 16 år och 165 pund för barn över 16 år. Det fordras dock att barn över 16 år antingen bedriver studier på heltid eller genomgår yrkesutbildning under en period av åtminstone två år.

Avdrag för beroende anhörig (dependent relative): Avdrag med 75 pund kan yrkas av skattskyldig som försörjer nära anhörig (hans eller hustruns), vilken på grund av ålder eller svaghet är handikappad, eller sin mor (hustruns) om hon är änka, frånskild eller i övrigt skild från sin make. Avdraget reduceras med det belopp varmed en beroendes inkomst överstiger 210 pund. Följaktligen medges inget avdrag om den beroendes inkomst uppgår till 285 pund eller mer.

Avdrag för hembiträde (housekeeper): Under vissa omständigheter må avdrag medges med 75 pund för bofast hemhjälp eller för barnvakt.

Extra personligt avdrag (additional p. a.): Änkor, änklingar och vissa andra som är berättigade till avdrag för barn, men inte för hemhjälp, kan få extra avdrag med 40 pund.

Avdrag för statliga försäkringsavgifter (National Insurance contributions): Slopat från år 1965.

Avdrag för avgifter för livförsäkringar, pensions- och ålderspensionsförsäkringar (life insurance, superannuation and retirement annuities): Avdrag medges för betalda livförsäkringspremier (för den skattskyldige eller hans hustru) samt för avgifter till erkända och författningsenliga pensionsfonder. Det normala avdraget för livförsäkringspremier är 2/5 av totalbeloppet av de tillåtna premierna, eller om totalbeloppet icke överstiger 25 pund varje godkänd premie å 10 pund

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:24

(eller det lägre beloppet). Det finns olika restriktioner vad beträffar de avdragsgilla premiebeloppen, de får t. ex. totalt icke överstiga 1/6 av den totala inkomsten. Dock kan egna företagare, styrelseledamöter i bolag och löntagare med anställning utan pensionsförmåner begära ytterligare avdrag för inbetalda premier — för större livränta vid pensionering. Detta avdrag får icke överstiga 750 pund eller 10 % av nettoförtjänsten för ett år.

Skatteberäkning

De två första delarna av den beskattningsbara inkomsten beskattas enligt följande: 4 s. per pund av de första 100 punden och 6 s. per pund av nästföljande 200 pund. Som ovan nämnts beskattas återstoden av den beskattningsbara inkomsten enligt standard, dvs. 8 s. 3 d. per pund (= 41,25 %). Utöver standardskatt erlägges skatt efter högre skala (surtax) av personer, vilkas sammanlagda inkomster överstiger 2000 pund.

Vid beräkningen av de inkomster, som är belagda med tilläggsskatt avdrages för det första den för inkomstskatten tillåtna avdragssumman för förvärvsavdrag, för det andra ett särskilt förvärvsavdrag maximerat till 2000 pund, och för det tredje vissa personliga avdrag i den mån de överskjuter avdraget för ogift, 220 pund. Bland de personliga avdrag vilka tages med i beräkningen för detta ändamål märkes avdrag för gift, barnavdrag, avdrag för anhörig, avdrag för hemhjälp och extra personligt avdrag. En ensamstående kan därför ha en arbetsinkomst av upp till 5000 pund utan att behöva betala någon tilläggsskatt. Tilläggsskatten är progressiv. För en kapitalinkomst å exempelvis 5000 pund utgår skatt med 9 s. 9 d. per pund, medan en kapitalinkomst å 100.000 pund påföres skatt med 17 s. 7½ d. per pund. Ifrågavarande skatt skall som regel betalas den 1/1 efter beskattningsåret eller tidigare. Ex.: Tilläggsskatt för 1964/1965 betalas senast den 1/1 1966.

Bolagsbeskattning

Bolag (companies) är skattskyldiga till inkomstskatt (enligt standard) för hela sin inkomst, oberoende av belopp, samt till en vinstskatt å 15 %. Dessa skatter kommer emellertid att ersättas av en särskild skatt (corporation tax), som är avsedd att träda i kraft i april 1966. Skattesatsen för denna skatt kommer att fastslås i 1966 års budget. Bolag är icke berättigade till individuella avdrag enligt ovan, men avdrag medges för investeringar i produktionstillgångar av alla slag. (Med upp till 30 % av investeringskostnaden).

Skatteuppbörd

Skatteuppbörden sker i princip på så sätt att skatt uttages vid källan, dvs. genom avdrag från inkomsten före utbetalning. Ett aktiebolag beskattas t. ex. enligt standard för hela sin vinst, utan avdrag för räntor eller utdelningar till dess ägare. När bolaget utbetalar sådan ränta eller utdelning är det berättigat att innehålla den skattesumma, som belöper på densamma. Mottagaren erhåller således sin ränta eller utdelning efter skatteavdrag. I och med att "the corporation tax" träder i kraft i april 1966 kommer det emellertid att direkt åvila bolagen göra skatteavdrag samt i särskild ordning redovisa innehållna skatter till skattemyndigheten (Inland Revenue). Personer med inkomster, för vilka skatt innehållits, kan begära återbetalning av hela eller del av skatten — om

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:24

deras inkomst är låg — eller bli skyldiga göra tilläggsbetalning.

Skatt enligt tabell E å inkomst av tjänst eller pensioner innehålles genom ett betala-som-du-tjänar-system (pay-as-you-earn-system). Enligt detta ges varje arbetstagare ett kodnummer, som utvisar hans inkomsskatteavdrag. Vid utbetalning av löner etc. drar arbetsgivaren skatt efter detta kodnummer respektive de officiella skattetabellerna.

Marginalskatt — förlustutjämning

De engelska marginalskatterna kan för stora inkomster slå betydligt hårdare än de svenska. I gengäld finns ingen förmögenhetsskatt i Storbritannien. Man har kvarlåtenskapsskatt i stället för arvs-(lotts-)skatt, vilket med hänsyn till att båda dessa former av arvsbeskattning är progressiva kan medföra en väsentligt hårdare beskattning härutinnan, än vad vi har i Sverige. Gåvoskatt saknas — gåvor inom fem år från dödsfallet medräknas i kvarlåtenskapen, eljest icke. Bortsett från inkuransavdrag saknas möjlighet till nedvärdering av varulager.

Ifråga om tidigare års förluster vilar de svenska och engelska möjligheterna till avdrag härför på samma princip — carry over. En intressant skillnad är dock att medan vi har ett tidsbegränsat förlustavdrag, kan man i Storbritannien kvitta förluster mot vinster under obegränsad tid.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 18:15:24